

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.023.01.2022

Pan
Cezariusz Lesisz
Prezes
Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.
ul. Nowy Świat 6/12
00-400 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/081 – Nadzór właścicielski państwa nad spółkami stocznioowymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Rozwoju Przemysłu S.A., ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Cezariusz Lesisz, Prezes Zarządu od 5 listopada 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Nadzór właścicielski spółek dominujących nad podmiotami stoczniowymi. 2. Wyniki ekonomiczne spółek stoczniowych i działania podejmowane w celu ich optymalizacji, realizacji strategii i planów w zakresie przemysłu stoczniowego.
Okres objęty kontrolą	2019-2022 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych ²), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały istotny wpływ na zagadnienia objęte kontrolą NIK
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	1. Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej upoważnienie do kontroli nr LSZ/146/2022 z 31 sierpnia 2022 r. 2. Bogusław Wójcik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/145/2022 z 31 sierpnia 2022 r.

(akta kontroli str. 1-40)

¹ Dalej: ARP SA lub Agencja.

² 16 grudnia 2022 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2019-2022 w ramach sektora stoczniowego w aktywach Agencji znajdowała się jedna spółka bezpośrednio zależna – Grupa Przemysłowa Baltic Sp. z o.o.⁵ Jest to holding, w którym pod wspólnym szyldem działają dwie firmy, w których ARP SA posiada 100% udziału w kapitale (tj. Baltic Operator Sp. z o.o.⁶ i Stocznia Gdańska Sp. z o.o.⁷) oraz jedna, w której Agencja posiada 3,1% udziału w kapitale (tj. Energomontaż Północ Gdynia SA⁸).

Nadzór właścicielski ARP SA nad GPB realizowany był na podstawie wewnętrznych procedur, zgodnie z którymi prowadzono bieżący monitoring sytuacji w Spółce. Zadania nadzorcze wykonywali pracownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Kandydaci wskazywani przez ARP SA na członków Rady Nadzorczej GPB spełniali wymogi określone w ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁹. Poziom wynagrodzenia członków organu nadzorczego i zarządzającego nie przekraczał limitów ustalonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami¹⁰. Ocena pracy członków Rady Nadzorczej GPB dokonywana była przez Walne Zgromadzenie Wspólników Spółki na podstawie corocznie składanych sprawozdań. W ARP SA nie opracowano odrębnych standardów dotyczących nadzoru i obsady kadrowej dla GPB, bowiem czynności te prowadzone były z wykorzystaniem procedur opracowanych dla wszystkich spółek z udziałem kapitałowym Agencji.

W obszarze przemysłu stoczniowego ARP SA inicjowała w GPB oraz jej spółkach zależnych działania zdefiniowane w projekcie „Baltic”. Na zlecenie Agencji opracowano strategię dla Grupy, wyznaczając cele i horyzont czasowy ich realizacji. NIK zauważa, iż sytuacja finansowa GPB oraz spółek tworzących holding Grupy jest trudna. Skumulowana strata GPB wzrosła bowiem z kwoty (-)4 939,8 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)141 972,3 tys. zł w 2021 r.¹¹, a wszystkich spółek stoczniowych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej ARP SA z kwoty (-)627 633,3 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)1 136 246,2 tys. zł w 2021 r.¹², co wynika także z sytuacji rynkowej. Powyższe może nie sprzyjać realizacji oczekiwanych efektów projektu „Baltic”. Stąd też niezbędne jest dalsze, konsekwentne prowadzenie aktywnego nadzoru ARP SA wobec GPB.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵) W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) w interesie spółki ARP SA lub innych przedsiębiorców, bądź osób fizycznych, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [REDACTED]

⁵ Do 30 stycznia 2020 r. (dzień rejestracji w KRS) spółka działała pod firmą SPV Operator Sp. z o.o. Na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki SPV Operator Sp. z o.o. z 23 grudnia 2019 r. doszło do zmiany umowy spółki w tym firmy, pod którą działała spółka, z SPV Operator Sp. z o.o. na Grupę Przemysłową Baltic Sp. z o.o. Dalej także: GPB, Spółka lub Grupa.

⁶ Dalej także: BO.

⁷ Dalej także: SGa.

⁸ Dalej także: EPG.

⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 1933, ze zm.; dalej: ustawa o zasadach zarządzania mieniem.

¹⁰ Dz. U. z 2020 r., poz. 1907, ze zm.; dalej: ustawa o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

¹¹ Łącznie z wynikiem za 2021 rok.

¹² Łącznie z wynikiem za 2021 rok.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Nadzór właścicielski spółek dominujących nad podmiotami stoczniowymi.

Opis stanu faktycznego

Agencja Rozwoju Przemysłu SA jest jednoosobową spółką Skarbu Państwa o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa, wykonującą misję publiczną¹⁴. W ramach sektora stoczniowego w aktywach Agencji znajduje się jedna spółka bezpośrednio zależna – Grupa Przemysłowa Baltic Sp. z o.o. Jest to holding, w którym pod wspólnym szyldem działają dwie firmy, w których ARP SA posiada 100% udziału w kapitale (tj. Baltic Operator Sp. z o.o. i Stocznia Gdańska Sp. z o.o.) oraz jedna, w której Agencja posiada 3,1% udziału w kapitale (tj. Energomontaż Północ Gdynia SA; pozostałe 96,9% należy do GPB). Przedmiotem ich działalności jest produkcja konstrukcji stalowych w zakresie energetyki wiatrowej, projektów offshore i onshore oraz okrętownictwa.

(akta kontroli str. 46)

1.1. W latach 2019-2022 w Agencji obowiązywały wewnętrzne zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad zależnymi spółkami, w tym stoczniowymi. Określono je w dokumencie pn. *Zasady wykonywania uprawnień właścicielskich w spółkach z udziałem kapitałowym ARP SA*¹⁵. Według *Zasad nadzoru* uprawnienia właścicielskie Agencji wobec spółek były realizowane za pośrednictwem komórki ds. nadzoru oraz poprzez współpracę tej komórki z członkami rad nadzorczych powołanymi przez ARP SA lub z jej inicjatywy.

Wicedyrektor Biura Inwestycji Kapitałowych ARP SA wyjaśnił, iż zadania komórki ds. nadzoru realizowało Biuro Inwestycji Kapitałowych¹⁷.

¹³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2017 r. w sprawie określenia wykazu spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. poz. 95), uchylone z dniem 9 października 2021 r. przez rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 24 września 2021 r. w sprawie wykazu spółek o istotnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. poz. 1782).

¹⁵ Dokument przyjęty uchwałą Zarządu ARP SA nr 800/CXV/2017 z dnia 27 grudnia 2017 r.; dalej: *Zasady nadzoru*.

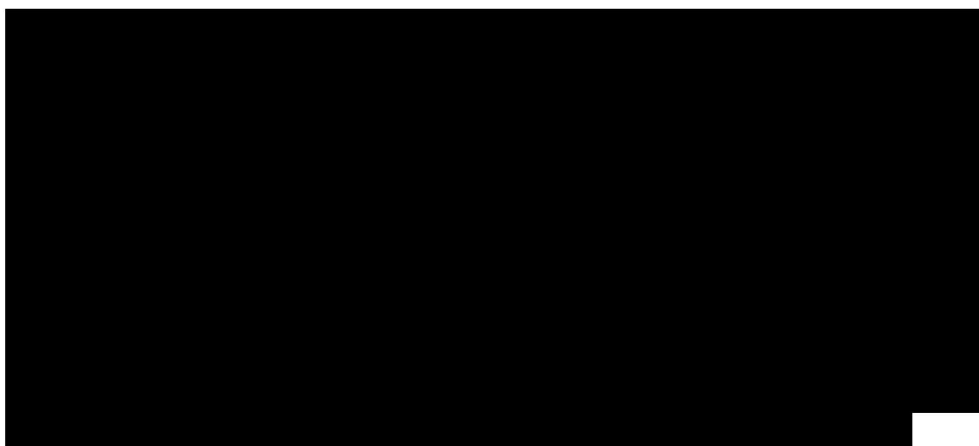
¹⁶ Szerzej o celach zarządczych mowa w punkcie 1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁷ Dalej: BIK.

(akta kontroli str. 41-42, 46-114, 115, plik 2-5, 197-198)

W okresie objętym kontrolą zadania w zakresie nadzoru nad spółkami stoczniowymi wykonywało ogółem 11 pracowników BIK¹⁸ z czego: dwóch legitymowało się wykształceniem średnim, ośmiu wyższym ekonomicznym, a jeden prawniczym. Dwie osoby złożyły z wynikiem pozytywnym egzamin dla kandydatów na członków organów nadzorczych w spółkach Skarbu Państwa¹⁹. Pracownicy posiadali ponadto doświadczenie zawodowe w nadzorowaniu procesów restrukturyzacyjnych, doradztwie finansowym, kontrolingu oraz ukończyli szkolenia, m.in. w zakresie prawa restrukturyzacyjnego i upadłościowego, zarządzania procesami, dla członków Rad Nadzorczych. Jedna osoba posiadała wcześniejsze doświadczenie w zakresie przemysłu stoczniowego.

(akta kontroli str. 194-196, 202, 933, 938)

(akta kontroli str. 75-114, 115, plik 4-5)

W umowie spółki²² GPB wpisano uprawnienia dla ARP do otrzymywania: 1) informacji o Spółce oraz spółkach, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym²³, wynikające ze sprawozdań okresowych; 2) informacji o istotnych zmianach w finansowej i prawnej sytuacji Spółki oraz spółek, wobec których Spółka jest przedsiębiorcą dominującym; 3) kopii uchwał Rady Nadzorczej i protokołów z posiedzeń Rady Nadzorczej.

(akta kontroli str. 222-263)

Stosownie do przyjętych procedur nadzoru właścicielskiego ARP SA: inicjowała działania rozwojowe wobec GPB; monitorowała i oceniała jej sytuację ekonomiczno-finansową (m.in. okresowo pozyskiwała skrócone pakiety konsolidacyjne obejmujące bilans oraz rachunek zysków i strat); analizowała warunki rynkowe i otoczenie biznesowe; identyfikowała i formułowała rekomendacje dotyczące zarządzania ryzykami w funkcjonowaniu Spółki.

(akta kontroli str. 119-123, pliki 143-236, 745 pliki 1-14, 973-977, pliki 1-111)

ARP SA sprawowała nadzór nad GPB także za pośrednictwem swoich reprezentantów w Radzie Nadzorczej Spółki²⁴. Według rocznych sprawozdań Rady

¹⁸ Odpowiednio: sześciu w 2018 r. (z tego: czterech przez 12 miesięcy, po jednym odpowiednio przez: 10 miesięcy i miesiąc); ośmiu w 2019 r. (z tego: czterech przez 12 miesięcy, po jednym odpowiednio przez: 11 miesięcy, pięć miesięcy, dwa miesiące i miesiąc); sześciu w 2020 r. (z tego: czterech przez 12 miesięcy, po jednym odpowiednio przez: pięć miesięcy i miesiąc); siedmiu w 2021 (z tego: trzech przez 12 miesięcy, po jednym odpowiednio przez: 11 miesięcy, osiem miesięcy, pięć miesięcy i miesiąc).

¹⁹ Dalej: SP.

²⁰ Dokument przyjęty uchwałą Zarządu ARP SA nr 798/CXV/2017 z dnia 27 grudnia 2017 r.

²¹ Dokument przyjęty uchwałą Zarządu ARP SA nr 979/CLVI/2019 z dnia 3 grudnia 2019 r.

²² Zapisy w § 8 ust. 4 pkt 1, 2 i 3 umowy.

²³ W rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm.), dalej: ksh.

²⁴ Dalej: RN lub Rada.

w badanym okresie nie przeprowadzała ona kontroli związanych z działalnością Spółki. Przewodniczący oraz członkowie RN sprawowali nadzór poprzez: dokonywanie przeglądu uchwał i decyzji Zarządu Spółki podejmowanych w okresie pomiędzy posiedzeniami Rady, analizowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej GPB, kontakt z Zarządem Spółki, bieżące rozpatrywanie problemów związanych z jej działalnością i podejmowanie stosownych uchwał w tym zakresie.

(akta kontroli str. 799-816, 889, plik 1)

Monitorowanie inicjatyw dotyczących GPB oraz morskiej energetyki wiatrowej²⁵ wynikało także z zasad monitorowania i aktualizacji strategii ARP SA²⁶. W cyklach półrocznych analizowano: zrealizowane działania; zgodność z założeniami w zakresie harmonogramu, finansowania oraz mierników; problemy utrudniające realizację projektu.

(akta kontroli str. 745 plik 11-12)

Pełnomocnik Zarządu²⁷ wyjaśnił, że w ramach nadzoru oraz monitoringu spółek portfelowych w kontrolowanym okresie BLK prowadził przeglądy miesięczne z udziałem przedstawicieli różnych jednostek organizacyjnych ARP, podczas których omawiane były m.in. wyniki finansowe, sytuacja gotówkowa, realizacja kontraktów oraz kontrakty w trakcie pozyskiwania, a także zatrudnienie oraz inne istotne kwestie związane z bieżącą działalnością. Poza powyższymi spotkaniami, okresowo na posiedzeniach Rady Nadzorczej ARP SA omawiana była sytuacja w Spółce GPB, również z udziałem przedstawicieli Zarządów Spółki.

(akta kontroli str. 736, 742)

1.2. Agencja, jako przedsiębiorca dominujący w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów²⁸, wypełniając obowiązki wskazane w art. 18 ust. 2 oraz art. 23 ustawy o zasadach zarządzania mieniem, wprowadziła w umowie spółki GPB (ze zm.) zapisy dotyczące odpowiednio wyłaniania członków organu zarządzającego w drodze postępowania kwalifikacyjnego²⁹ oraz wymagań wobec kandydatów na członków organu zarządzającego. W umowie spółki GPB (ze zm.) określono ponadto wymagania wobec kandydatów na członków organu nadzorczego, określone w art. 20 ustawy o zasadach zarządzania mieniem.

Zapis o obowiązku niezwłocznego podjęcia działań przez właściwy organ lub podmiot mający na celu odwołanie członka organu nadzorczego spółki, który nie spełniał wymogów określonych w umowie, wynikający z art. 20 ustawy o zasadach zarządzania mieniem, wprowadzono do umowy spółki GPB po upływie dziewięciu miesięcy³⁰ od dnia wejścia w życie ww. przepisu.

(akta kontroli str. 222-262, 983)

Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił: (...) zgodnie z postanowieniami § 23 Umowy Spółki (tekst z dnia 8 kwietnia 2019 r.): „W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu spółek handlowych, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny³¹ i inne powszechnie obowiązujące przepisy prawa regulujące działalność przedsiębiorców.” Mając na uwadze powyższe pomimo nieuwzględnienia

²⁵ Dalej także: MEW.

²⁶ Przyjętych uchwałą Zarządu ARP SA nr 784/2021 z dnia 7 lipca 2021 r.

²⁷ Dyrektor Biura Audytu ARP SA, działający na podstawie pełnomocnictwa nr 51 z 16 lutego 2022 r., udzielonego przez Zarząd ARP SA do składania wszelkich wyjaśnień w sprawach dotyczących przedmiotu poszczególnych kontroli oraz podpisywania wszelkich pism obejmujących wyjaśnienia składane w ramach prowadzonych postępowań kontrolnych. Pełnomocnictwo obejmuje również podpisywanie przez Pełnomocnika pism kierowanych przez ARP SA do NIK w odpowiedzi na pisma NIK kierowane bezpośrednio do Prezesa Zarządu ARP SA lub Zarządu ARP SA, dalej: Pełnomocnik Zarządu.

²⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 275.

²⁹ Zapis wprowadzony w umowie spółki GPB – tekst z 18 lipca 2018 r.; z dniem 8 kwietnia 2019 r. w umowie spółki GPB wprowadzono zapis o powoływaniu członków organu zarządzającego przez Zgromadzenie Wspólników.

³⁰ 23 grudnia 2019 r.

³¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, ze zm.

w postanowieniach umowy spółki postanowień dot. obowiązku niezwłocznego podjęcia działań przez właściwy organ lub podmiot mający na celu odwołanie członka organu nadzorczego spółki, który nie spełnia określonych wymogów (ustawa o zasadach zarządzania mieniem) Spółka stosowała przedmiotowe postanowienia i w organie nadzoru spółki, zasiadały osoby spełniające wymogi wynikające m.in. z Ustawy o zasadach zarządzania mieniem oraz podjęła działania zgodnie z art. 20 przedmiotowej ustawy, które ostatecznie doprowadziły do uwzględnienia ww. przepisu w całości w Umowie Spółki z dnia 23 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 918, 920-921)

W ARP SA nie opracowano odrębnych standardów obsady kadrowej dla zależnych spółek stoczniowych. Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił: *Standardy obsady kadrowej organów korporacyjnych (organ zarządzający oraz organ nadzorczy) zależnych spółek stoczniowych (w tym spółek córek, jak i spółek wnuczek) wyznaczone są granicami ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zarządzaniu mieniem państwowym („Ustawa”), która została zaimplementowana do regulacji korporacyjnych wszystkich spółek zależnych ARP, w tym spółek stoczniowych. W ocenie Agencji (...) standardy te są wystarczające. Ustawa wymaga bowiem konkretnych kwalifikacji od kandydatów na członków organów. (...) Agencja (...) dba o to, aby w organach korporacyjnych spółek zasiadały osoby posiadające odpowiednie kompetencje, umiejętności i doświadczenie. Dbą o wszechstronność i różnorodność składów organów korporacyjnych, m.in. pod względem kompetencji, tak aby osoby zasiadające w danym organie posiadały wiedzę i umiejętności z różnych obszarów, np. z zakresów finansów, prawa, technicznej specjalizacji branżowej etc. Jednocześnie, ARP bierze pod uwagę łączny koszt związany z powołaniem danej osoby (...), starając się zrównoważyć wymagany wysoki poziom kwalifikacji zawodowych oraz doświadczenia, jak i możliwości finansowe spółki zależnej.*

(akta kontroli str. 41, 47)

W badanym okresie członkowie RN GPB wskazywani byli przez ARP SA, a następnie powoływani i odwoływani przez Walne Zgromadzenie Spółki. W latach 2019 – 2022 w Radzie zasiadało ogółem 11 członków³², w tym w:

- I kadencji obowiązującej od 29 maja 2018 r. do 1 grudnia 2021 r. – siedmiu;
- II kadencji obowiązującej od 1 grudnia 2021 r. – czterech.

Liczba członków powołanych do RN była zgodna z zapisami umowy Spółki. Zmiany w składzie RN podczas trwania pierwszej kadencji spowodowane były koniecznością uzupełnienia jej składu w związku z rezygnacją członków RN (w dwóch przypadkach) oraz ich odwołania przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników³³ (w jednym³⁴).

Wszyscy kandydaci na członków RN powołani w skład tego organu w okresie objętym kontrolą posiadali wykształcenie wyższe³⁵, a ponadto spełniali przynajmniej jeden z wymogów określonych w art. 19 ust.1 pkt 1) lit. a-k ustawy o zasadach zarządzania mieniem oraz kryteria wskazane w art. 214 ksh. Otrzymali także pozytywne opinie Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Jedna osoba legitymowała się doświadczeniem w branży stoczniowej.

(akta kontroli str. 932, 934, 960)

W sprawie doboru kandydatów na Członków RN GPB, Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił: *Dobór kandydatów na Członków Rady Nadzorczej uwzględnia charakter i skalę Grupy (...) w szczególności: wielkość i złożoność struktury organizacyjnej grupy kapitałowej;*

³² W tym dwie osoby w pierwszej i drugiej kadencji.

³³ Dalej: NZW.

³⁴ W uchwale NZW GPB z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie odwołania członka Rady Nadzorczej nie wskazano przyczyny odwołania.

³⁵ Z tego w czterech przypadkach w kierunku prawniczym, dwóch ekonomicznym, dwóch politologicznym, dwóch społeczno-ekonomicznym, jednym ekonomiki transportu morskiego.

zakres działalności (...) oraz plany biznesowe Grupy (...) uwzględniające m.in. odbudowę kompetencji w zakresie budowy jednostek pływających. Zwracamy uwagę, że w ramach Grupy Przemysłowej Baltic prowadzona jest działalność w branży okrętownictwa, energetyki wiatrowej oraz offshore. Grupę tworzą spółki Baltic Operator, Stocznia Gdańska oraz Energomontaż-Północ Gdynia. Mając na względzie główne obszary działalności GPB i spółek zależnych, wiodącymi branżami są: konstrukcje stalowe i rynek onshore/offshore. Zatem dokonując oceny odpowiedniości kandydata na członka Rady Nadzorczej Grupy (...) doświadczenie w obszarze stoczniowym nie jest kluczowe z perspektywy działania Grupy i realizacji jej strategii.

(akta kontroli str. 932, 934)

Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą, do Agencji nie wpłynęły skargi / protesty w odniesieniu do procedury naboru i wyboru Członków RN GPB.

(akta kontroli str. 932, 937)

Wszyscy członkowie RN Spółki, sprawujący funkcje w okresie objętym kontrolą, uzyskali absolutoria.

(akta kontroli str. 960)

W latach 2019 – 2022 w Zarządzie GPB zasiadało ogółem 11 członków. Liczba osób równocześnie wchodzących w skład Zarządu wynosiła od jednej do pięciu i była zgodna z zapisami umowy Spółki obowiązującymi w kontrolowanym okresie. Zmiany w składzie Zarządu wynikały z: rezygnacji z pełnionej funkcji - w pięciu przypadkach, odwołania przez NZW z pełnionej funkcji - w czterech.

Wszyscy członkowie Zarządu sprawujący funkcje w okresie objętym kontrolą uzyskali absolutoria.

(akta kontroli str. 956-959)

1.3. W okresie objętym kontrolą zasady kształtowania wynagrodzeń organu zarządzającego GPB określone były uchwałami NZW. Część stała wynagrodzenia prezesa i członków Zarządu określona została na poziomie pięciokrotności wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego³⁷ (co było uzasadnione realizowaniem przez Spółkę programu konsolidacji spółek do jej grupy kapitałowej, prowadzącego do znacznej zmiany aktywów lub przychodów), a w okresie od 5 lutego 2020 r. na poziomie od jedno do 12-krotności (co wynikało ze wskazanej powyżej przyczyny, a ponadto z realizowania przez Spółkę programu restrukturyzacji o co najmniej trzyletnim horyzoncie czasowym, prowadzącym do znaczącej zmiany struktury aktywów lub przychodów Spółki). Część zmienna wynagrodzenia określona została na poziomie do 50% rocznego wynagrodzenia stałego zarządzającego. Obowiązujące w GPB zasady kształtowania wynagrodzeń organu zarządzającego były zgodne z art. 4 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 817, plik 18, 21, 25, 34, 918-930)

Analiza dokumentacji z lat 2019-2022, nie wykazała nieprawidłowości przy ustalaniu części stałej wynagrodzeń członków Zarządu.

(akta kontroli str. 956-959)

We wszystkich latach objętych kontrolą, w terminie wynikającym z uchwał NZW (do 31 marca każdego roku) Rada wyznaczała Zarządowi GPB cele zarządcze ze wskazaniem kryteriów ich realizacji, sposobu rozliczenia oraz wag. Cele te dotyczyły m.in:

³⁶ Odprawy zostały wypłacone osobom pełniącym funkcje w zarządzie przez okres od ponad jednego roku do ponad dwóch lat.

³⁷ Dalej także: podstawa wymiaru wynagrodzenia.

- przeprowadzenia transakcji podwyższenia kapitału [REDAKTOWANE] w ramach projektu „Baltic”³⁸;
- przygotowania we współpracy z ARP SA harmonogramu restrukturyzacji kapitałowej spółek stoczniowych pośrednio lub bezpośrednio zależnych od Agencji;
- przeprowadzenia transakcji dzierżawy [REDAKTOWANE];
- przygotowania Planu Strategicznego na lata 2020-2030, obejmującego Spółkę oraz spółki zależne;
- wprowadzenia centralnego mechanizmu bilansowania mocy produkcyjnych wraz z mechanizmami i rozwiązaniami prawnymi migracji pracowników pomiędzy spółkami zależnymi;
- wdrożenia struktury organizacyjnej w Spółce oraz jej spółkach zależnych;
- przygotowania inwestycji w fabrykę wież offshore wraz z aktualizacją Planu Strategicznego w celu pozyskania finansowania pod inwestycję, [REDAKTOWANE].

Realizacja wszystkich celów zarządczych wyznaczonych Zarządowi na lata 2019-2020 została zweryfikowana i rozliczona przez RN GPB, która podjęła stosowne uchwały zatwierdzające ich realizację oraz określające wysokość należnego z tego tytułu wynagrodzenia zmiennego.

(akta kontroli str. 947-955)

W badanym okresie zasady kształtowania wynagrodzeń Członków RN GPB zostały określone uchwałami NZW. Wysokość wynagrodzenia miesięcznego Członków Rady została określona na poziomie 0,5-krotności podstawy wymiaru wynagrodzenia, a od 30 września 2021 r. podwyższona do 0,75-krotności podstawy wymiaru wynagrodzenia. Dla członka, pełniącego funkcję Przewodniczącego Rady, miesięczne wynagrodzenie zostało podwyższone o 10% w odniesieniu do określonego wynagrodzenia. Obowiązujące w GPB zasady kształtowania wynagrodzeń organu nadzorczego były zgodne z art. 10 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń.

(akta kontroli str. 817, plik 18, 819, plik 41, 960)

1.4. W sprawie dokonywania ocen prawidłowości funkcjonowania RN GPB w latach 2019-2022, Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił: *Rada Nadzorcza GPB w ramach posiadanych kompetencji przedkłada Zgromadzeniu Wspólników pisemne sprawozdania z wyników oceny sprawozdania Zarządu Spółki z działalności Spółki, sprawozdania finansowe za ubiegły rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami, jak i ze stanem faktycznym wraz z wnioskiem, co do udzielenia absolutorium Członkom Zarządu Spółki, a nadto pisemne sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej za ubiegły rok obrotowy. W oparciu o przedstawiane przez Radę Nadzorczą dokumenty Zgromadzenie Wspólników dokonuje oceny funkcjonowania Rady Nadzorczej poprzez udzielenie absolutorium – w przypadku pozytywnej oceny lub nieudzielenie absolutorium – w przypadku negatywnej oceny, poszczególnym indywidualnym Członkom Rady Nadzorczej za ubiegły rok obrotowy. Absolutorium jest wyrazem akceptacji dla działalności Rady Nadzorczej w danym roku obrotowym. Działalność Rady Nadzorczej GPB za lata obrotowe 2019, 2020 oraz 2021 została pozytywnie oceniona przez Zgromadzenie Wspólników, co znalazło swoje odzwierciedlenie w udzieleniu członkom Rady Nadzorczej absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w roku obrotowym 2019, 2020 i 2021.*

(akta kontroli str. 932-933, 937-938)

³⁸ Szerzej o Projekcie Baltic mowa w obszarze drugim, w punkcie 2.1. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³⁹ Dalej także: SG.

⁴⁰ Dalej także: GSGT.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w ARP SA obowiązywały wewnętrzne zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego nad zależnymi spółkami, w tym GPB. Zgodnie z ich wymogami prowadzono bieżący monitoring sytuacji w Spółce. Do realizacji zadań nadzorczych wyznaczono pracowników, którzy posiadali odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie zawodowe. Kandydaci wskazywani przez ARP na członka RN GPB spełniali wymogi określone w ustawie o zasadach zarządzania mieniem. Poziom wynagrodzenia członków organu nadzorczego i zarządzającego nie przekraczał limitów ustalonych w ustawie o wynagrodzeniach w spółkach. Ocena pracy członków RN GPB dokonywana była przez Walne Zgromadzenie Wspólników na podstawie corocznie składanych sprawozdań. W ARP SA nie opracowano odrębnych standardów dotyczących nadzoru i obsady kadrowej dla GPB, bowiem czynności te prowadzone były z wykorzystaniem procedur opracowanych dla wszystkich spółek z udziałem kapitałowym Agencji.

OBSZAR

2. Wyniki ekonomiczne spółek stoczniowych i działania podejmowane w celu ich optymalizacji, realizacja strategii i planów w zakresie przemysłu stoczniowego.

Opis stanu
faktycznego

2.1. Grupa Przemysłowa Baltic Sp. z o.o. została powołana jako spółka celowa, wchodząca w skład Grupy Kapitałowej ARP⁴¹. Na podstawie porozumienia z 28 listopada 2017 r. zawartego z Agencją, GPB powierzono przygotowanie i opracowanie kompleksowego procesu realizacji transakcji nabycia aktywów spółek Stocznia Gdańsk SA i GSG Towers Sp. z o.o. w celu odzyskania przez GK ARP kontroli operacyjnej w tych spółkach (projekt „Baltic”). GPB kupiła te aktywa 19 lipca 2018 r. Za bieżącą działalność handlową i docelowo operacyjną we współpracy z SG i GSGT, jako strategiczny partner i podmiot pozyskujący nowe kontrakty, miała odpowiadać zawiązana przez GPB spółka zależna, tj. Baltic Operator Sp. z o.o. Zarząd BO⁴² wskazał m.in.: *Z uwagi na brak historii, (...), nieudokumentowane doświadczenie i know-how nie udało się osiągnąć gotowości do samodzielnej kontraktacji produkcji w 2018 r.* W wyniku powyższych trudności, Agencja opracowała nową koncepcję operacjonalizacji działalności stoczniowej. Zakładała ona dokapitalizowanie BO i prowadzenie przez nią działalności stoczniowej i okołostoczniowej na bazie wydierżawionych przedsiębiorstw od SG i GSGT (umowy dzierżawy zawarto 8 kwietnia 2019 r.). Zarząd GPB wskazał⁴³: *W (...) 2019 r. koncepcja Projektu „Baltic” ewoluowała w kierunku „Polskiej Grupy Przemysłowej” (później „Grupy Przemysłowej Baltic”). Zaplanowano rozszerzenie grupy Spółek zależnych SPV Operator o podmioty z branży konstrukcji stalowych i fundamentów wież wiatrowych. (...) przyjęto, że Grupa Przemysłowa Baltic ma stanowić Spółkę Holdingową, w której zintegrowane będzie zarządzanie strategiczne, koordynacja, obszary back office i kontrola wewnętrzna. Działalność operacyjna całej nowoutworzonej grupy ma być oparta na trzech filarach – Energetyki wiatrowej offshore i onshore, specjalistycznych produkcji stalowych oraz produkcji fragmentów i całych statków. Działalność ma być realizowana w oparciu o Spółki i aktywa produkcyjne wchodzące w skład grupy rozlokowane w Gdańsku, Gdyni i Szczecinie. (...) w ramach planowanej struktury „Grupy” (...) spółkami zależnymi będą: Baltic Operator Sp. z o.o., Stocznia Gdańsk*

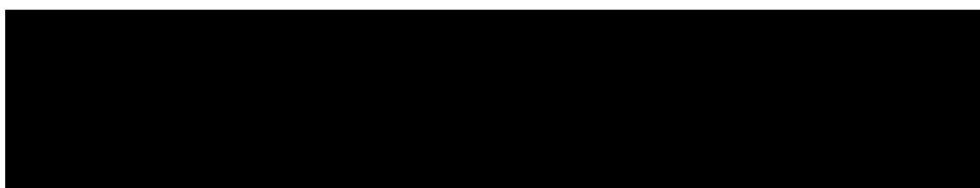
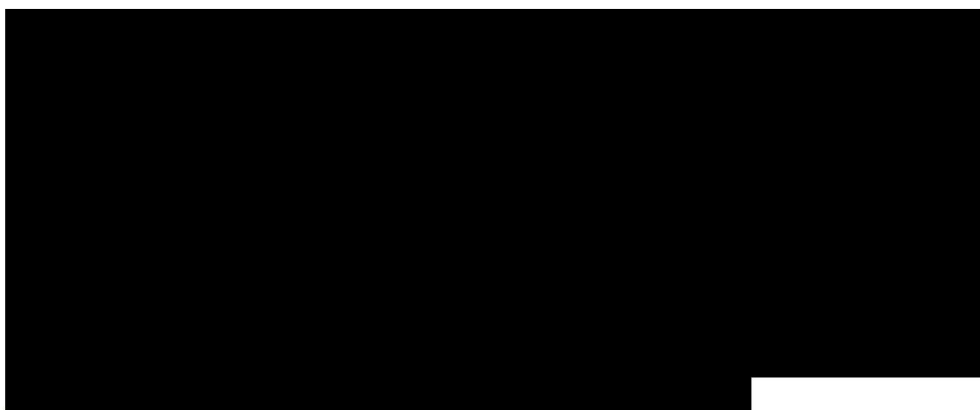
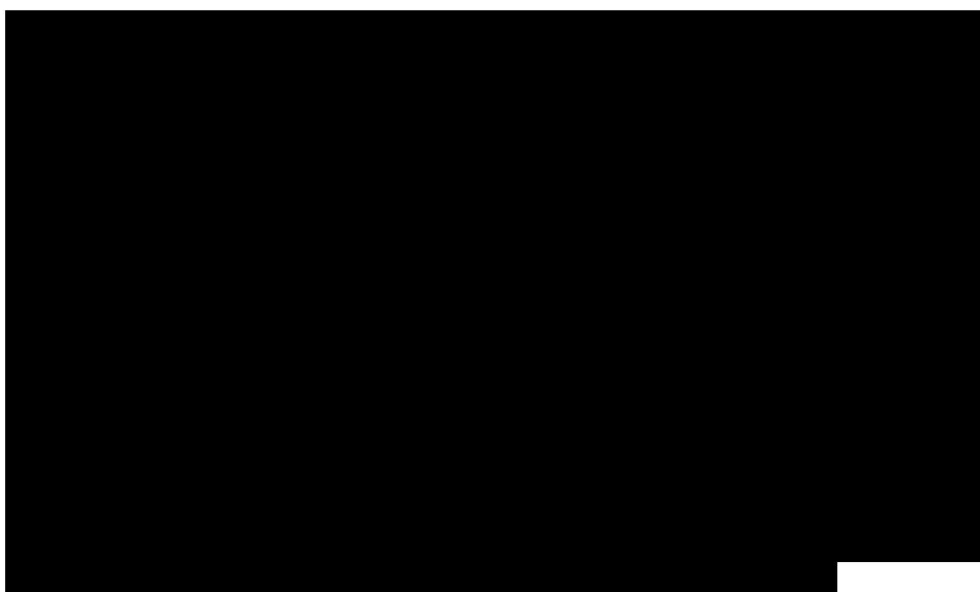
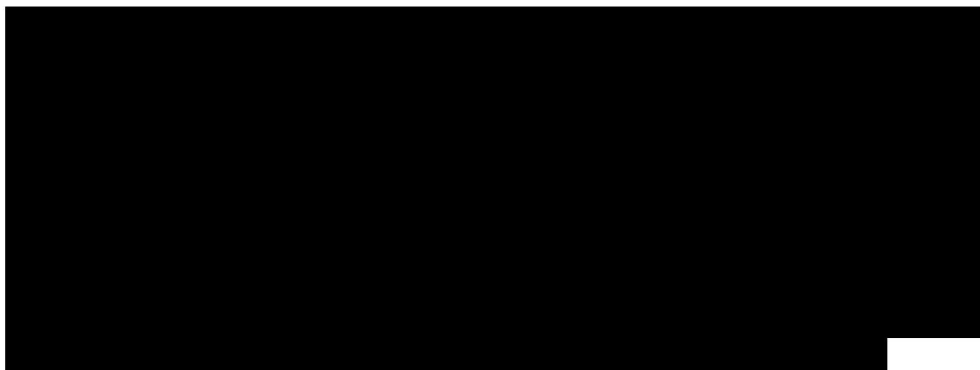
⁴¹ Dalej także: GK ARP.

⁴² W sprawozdaniu Zarządu z działalności Baltic Operator Sp. z o.o. za 2018 r.

⁴³ W sprawozdaniu Zarządu z działalności GPB za 2019 r.

SA, GSG Towers Sp. z o.o. (które docelowo mają zostać połączone) oraz EPG SA⁴⁴ i inne Spółki lub aktywa produkcyjne. (...).

(akta kontroli, str. 124-127, plik 269-339, 222-263, 817, plik 3-9, 890, plik 19, 23, 25, 28)

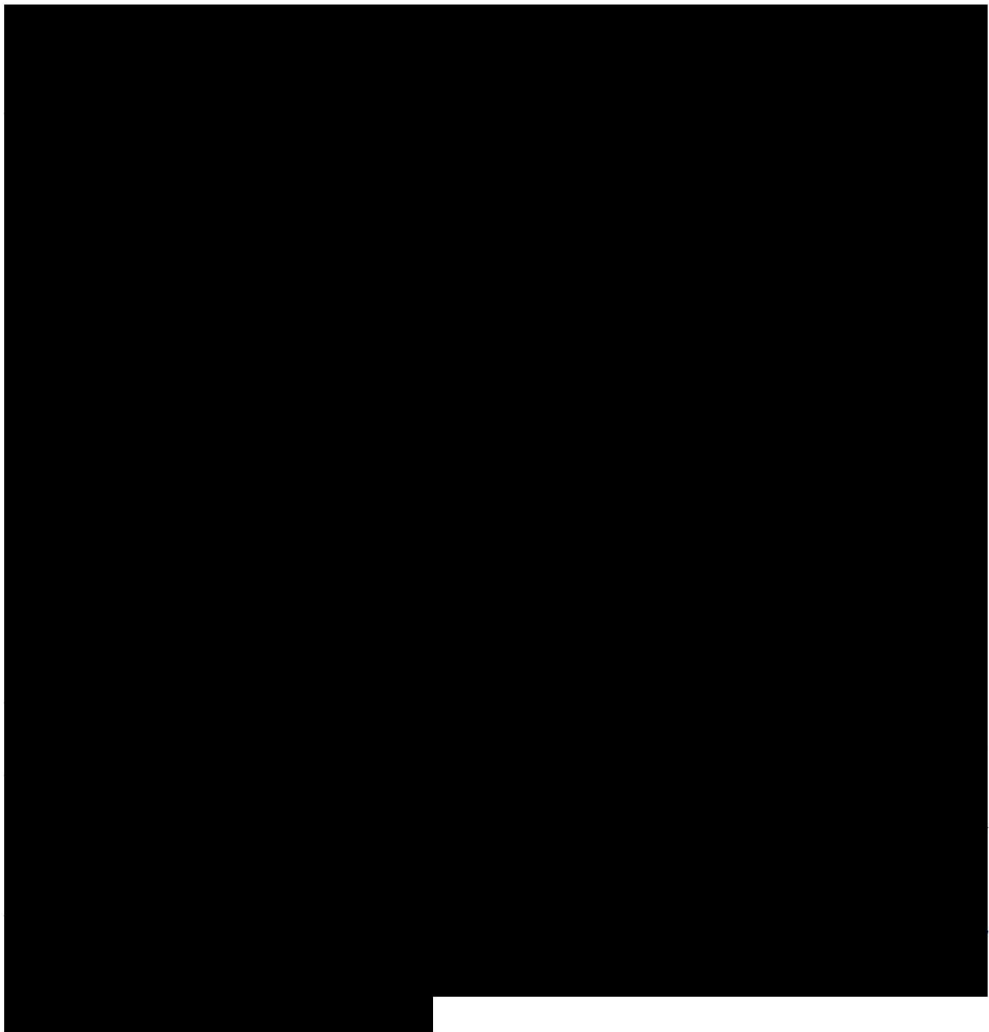
⁴⁴ Energomontaż-Północ Gdynia S.A., dalej także: EPG.

⁴⁵ Aktualnie ST3 Offshore Sp. z o.o. w upadłości; dalej: ST3.

⁴⁶ Dalej: PGP.

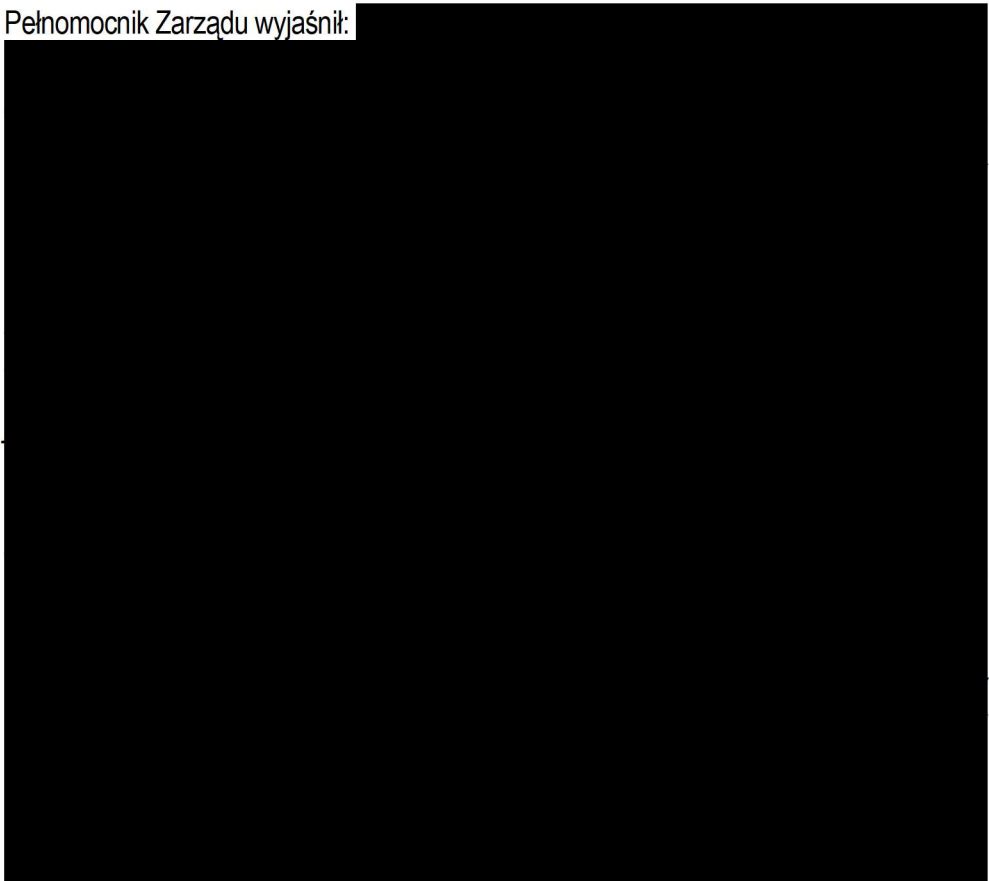
⁴⁷ O wymiarach ograniczonych przez możliwości aktywów produkcyjnych.

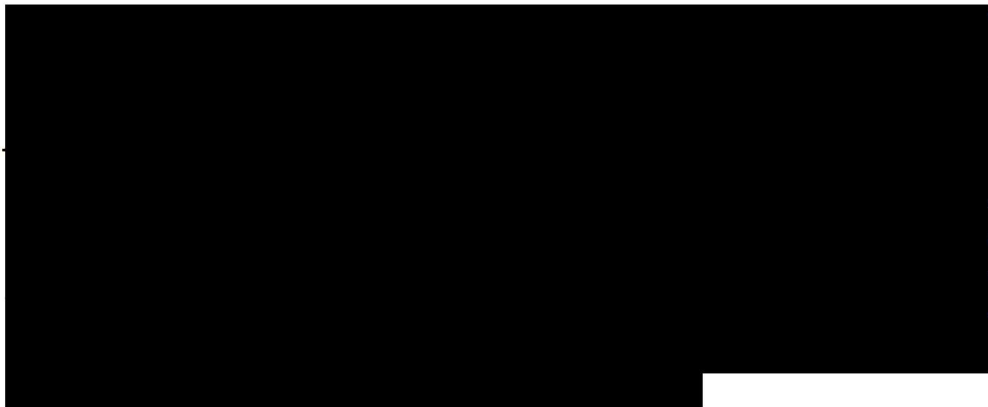
⁴⁸ Dalej: *Strategia*.

(akta kontroli str. 115, plik 6-7, 746, plik 27, 933, 944-945)

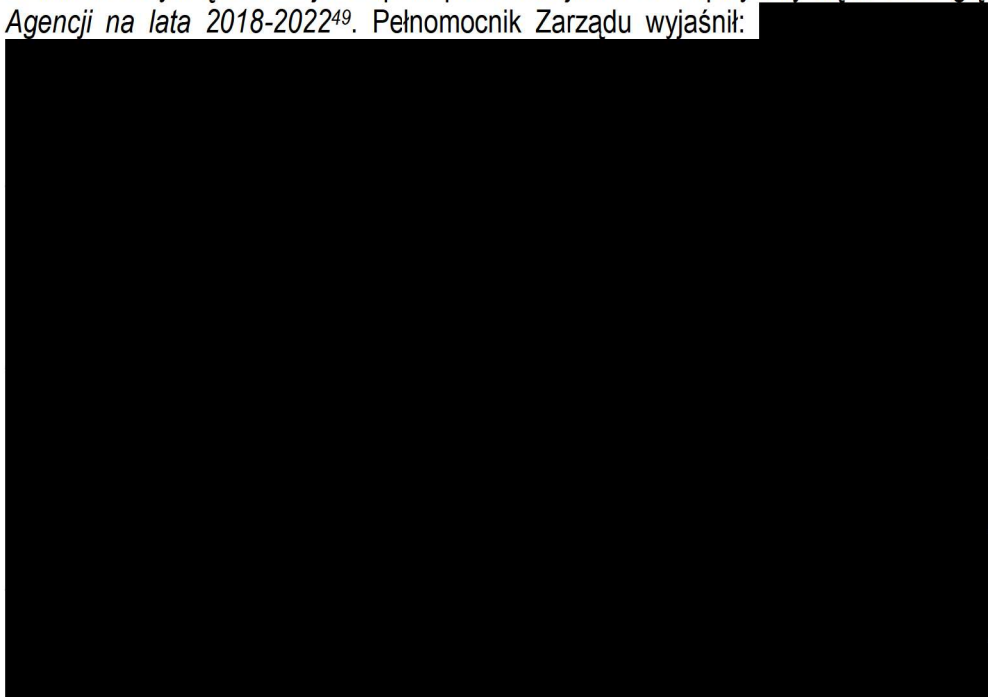
Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił:

(akta kontroli str. 41, 48-49)

Działania dotyczące GPB jako spółki portfelowej ARP SA wpisywały się w *Strategię Agencji na lata 2018-2022*⁴⁹. Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił:

Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił

ponadto

(akta kontroli str. 735, 737-738, 742, 745-746, plik 24-25, 747, plik 62-63)

W okresie objętym kontrolą GPB jako grupa kapitałowa nie sporządzała skonsolidowanego sprawozdania finansowego⁵⁰, w związku z czym w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych GK ARP ujmowane były zarówno

⁴⁹ Dokument z marca 2018 r. (aktualizacja z grudnia 2020 r.).

⁵⁰ GPB nie sporządzała sprawozdania skonsolidowanego na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.).

wyniki finansowe spółek zależnych GPB, jak i jej jednostkowe wyniki finansowe jako spółki zależnej ARP SA. W 2018 r. GK ARP objęła konsolidacją 33 podmioty (28 zależnych i pięć stowarzyszonych), w tym cztery spółki stoczniowe⁵¹. W 2019 r. było to 38 podmiotów (32 zależne oraz sześć stowarzyszonych), w tym pięć spółek stoczniowych⁵², a w latach 2020-2021 – 54 podmioty (48 zależnych oraz sześć stowarzyszonych), w tym cztery spółki stoczniowe⁵³. Wyniki poszczególnych spółek stoczniowych objętych konsolidacją kształtowały się następująco:

1. Baltic Operator Sp. z o.o. – spółka prowadziła działalność w 2018 r. w niewielkim zakresie – poniosła w tym czasie niewielkie koszty działalności operacyjnej oraz koszty finansowe⁵⁴; w kolejnych latach⁵⁵ działalność spółki zamykała się stratami na każdym poziomie obliczania wyniku; strata netto z kwoty (-)64 900,2 tys. zł w 2019 r. wzrosła do kwoty (-)69 869,7 tys. zł w 2020 r. i ponownie zmalała, osiągając w 2021 r. wielkość (-)36 156,1 tys. zł; skumulowana strata spółki wzrosła z kwoty (-)383,6 tys. zł w roku 2019 r. do kwoty (-)135 153,5 tys. zł w 2021 r.;
2. Stocznia Gdańsk S.A.⁵⁶ – w kontrolowanym okresie spółka prowadziła działalność w latach 2018-2019; wyniki tego okresu znacznie różniły się między sobą, tj. spółka w 2018 r.⁵⁷ na każdym poziomie obliczania wyniku odnotowywała straty, przy czym rok ten zamknęła stratą netto w wysokości (-)20 074,9 tys. zł; w 2019 r. jedynie wynik ze sprzedaży był ujemny⁵⁸, a spółka odnotowała zysk netto w kwocie 24 239,2 tys. zł; skumulowana strata spółki wzrosła z kwoty (-)444 382,8 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)464 457,7 tys. zł w 2019 r.;
3. Stocznia Gdańska Sp. z o.o. – spółka z roku na rok realizowała coraz lepsze wyniki finansowe, tj. odnotowała stratę netto w 2018 r. w kwocie (-)71 578,2 tys. zł oraz w 2019 r. w wysokości (-)34 354,7 tys. zł, a w kolejnych latach generowała zyski netto, tj. w 2020 r. w wysokości 15 256,2 tys. zł oraz w 2021 r. w kwocie

⁵¹ Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym GK ARP w 2018 r. były cztery spółki stoczniowe, tj. BO – spółka zależna GPB (100% udziałów); SGa (dawniej: GSG Towers) – udziały w spółce posiadała ARP SA (50%) oraz GPB (50%); GPB – spółka zależna ARP (100%); SG – spółka zależna ARP (100%).

⁵² Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym GK ARP w 2019 r. było objętych pięć spółek stoczniowych, tj. BO; SGa; GPB; SG – akcje spółki posiadała GPB (81,05%) oraz ARP (18,95%); EPG – spółka zależna ARP (100%) po raz pierwszy objęta konsolidacją w 2019 r.

⁵³ Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym GK ARP w 2020 r. i 2021 r. były objęte cztery spółki stoczniowe, tj. BO; SGa – spółka zależna GPB (100%); GPB; EPG – według sprawozdania za 2020 r. 100% akcji w spółce posiadała ARP, według sprawozdania za 2021 r. ARP posiadała 4,88% akcji, a GPB – 95,02%.

⁵⁴ Baltic Operator Sp. z o.o. odnotowała w 2018 r. stratę ze sprzedaży w kwocie (-)381,5 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)381,5 tys. zł, stratę brutto równą stracie netto w wysokości (-)385,7 tys. zł.

⁵⁵ Baltic Operator Sp. z o.o. odnotowała w:

- 2019 r. stratę ze sprzedaży (-)37 856,9 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)66 155,3 tys. zł, stratę brutto (-)64 898,1 tys. zł;
- 2020 r. stratę ze sprzedaży (-)96 742,4 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)70 623,3 tys. zł, stratę brutto (-)69 869,7 tys. zł;
- 2021 r. stratę ze sprzedaży (-)34 836,5 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)38 372,5 tys. zł, stratę brutto (-)36 156,1 tys. zł.

⁵⁶ 4 stycznia 2021 r. cały majątek spółki SG (podmiot przejmowany) został przeniesiony do spółki Stocznia Gdańska Sp. z o.o. (podmiot przejmujący), która wstąpiła we wszystkie prawa i obowiązki podmiotu przejmowanego.

⁵⁷ Stocznia Gdańsk SA odnotowała w 2018 r. stratę ze sprzedaży (-)7 529,5 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)19 253,73 tys. zł, stratę brutto (-)22 976,5 tys. zł;

⁵⁸ Stocznia Gdańsk SA odnotowała w 2019 r. stratę ze sprzedaży (-)4 516,5 tys. zł, zysk z działalności operacyjnej 27 924,1 tys. zł, zysk brutto 24 239,2 tys. zł.

11 602,6 tys. zł⁵⁹; skumulowana strata spółki wzrosła z kwoty (-)131 358,7 tys. zł w roku 2018 r. do kwoty (-)662 254 tys. zł w 2021 r.⁶⁰;

4. Energomontaż-Północ Gdynia S.A. – spółka na każdym poziomie obliczania wyniku odnotowywała straty, przy czym wyniki 2020 r.⁶¹ były nieco lepsze od tych odnotowanych w 2019 r.⁶², a najwyższe straty spółka zrealizowała w 2021 r.⁶³; strata netto spółki w tym okresie wzrosła z kwoty (-)15 132 tys. zł do kwoty (-)65 314 tys. zł w 2021 r.; skumulowana strata spółki wzrosła z kwoty (-)46 952 tys. zł do kwoty (-)106 999 tys. zł w 2021 r.

W latach 2018-2021 GPB na każdym poziomie obliczania wyniku odnotowywała straty, co było głównie spowodowane brakiem przychodów ze sprzedaży (jak to miało miejsce w 2019 r.) lub realizowaniem ich w niewielkich rozmiarach (w 2018 r. i 2020 r.), generowaniem wysokich kosztów działalności operacyjnej oraz kosztów finansowych (głównie w wyniku odpisów aktualizujących posiadane udziały i akcje w spółkach zależnych⁶⁴). W badanym okresie Spółka zrealizowała najwyższą stratę netto w 2019 r., tj. w kwocie (-)78 453,4 tys. zł, co jak wskazywał Zarząd Spółki⁶⁵ wynikało przede wszystkim z odnotowania wysokich odpisów aktualizujących wartość posiadanych udziałów i akcji (w wysokości per saldo (-)77 236,1 tys. zł⁶⁶) oraz poniesionych kosztów usług doradztwa prawnego, podatkowego i finansowego związanych z realizacją projektu „Baltic” i tworzeniem GPB (w 2019 r. koszty usług obcych wyniosły 997,1 tys. zł). W 2020 r. spółka wygenerowała stratę znacznie niższą niż w roku poprzednim, tj. w wysokości (-)6 326,3 tys. zł. W 2021 r. GPB odnotowała stratę ze sprzedaży w kwocie (-)1 450,2 tys. zł, tj. niższą od planowanej⁶⁷ o 789,7%, co było spowodowane wykonaniem niższych od prognozowanych przychodów ze sprzedaży. Spółka zrealizowała także nieplanowane pozostałe przychody operacyjne (w kwocie 1 349,6 tys. zł), co przy niewielkich pozostałych kosztach operacyjnych (159,3 tys. zł) przyczyniło się do zmniejszenia wcześniejszej straty ze sprzedaży i odnotowania wyniku z działalności operacyjnej w wysokości (-)259,9 tys. zł, przy jego planowanej wartości (-)163 tys. zł. GPB odnotowała ponadto nieplanowane wysokie koszty finansowe (w wysokości 16 000,3 tys. zł) z powodu utraty wartości akcji spółki EPG, w wyniku czego wynik brutto Spółki w 2021 r. wyniósł (-)16 049,1 tys. zł, a wynik netto

⁵⁹ Stocznia Gdańska Sp. z o.o. odnotowała w:

- 2018 r. stratę ze sprzedaży w kwocie (-)57 633,6 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)65 885,9 tys. zł, stratę brutto (-)69 131,8 tys. zł;
- 2019 r. stratę ze sprzedaży (-)21 988,4 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej (-)26 863,3 tys. zł, stratę brutto (-)34 153,7 tys. zł;
- 2020 r. zysk ze sprzedaży 7 578,1 tys. zł, zysk z działalności operacyjnej 21 928,7 tys. zł, zysk brutto 12 249,7 tys. zł;
- 2021 r. zysk ze sprzedaży 9 217,2 tys. zł, zysk z działalności operacyjnej 20 700,1 tys. zł, zysk brutto 11 602,6 tys. zł.

⁶⁰ Skumulowana strata Stoczni Gdańskiej Sp. z o.o. uwzględniała skumulowane straty Stoczni Gdańsk SA.

⁶¹ Energomontaż-Północ Gdynia SA w 2020 r. odnotowała stratę ze sprzedaży w kwocie (-)15 632 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej w kwocie (-)15 168 tys. zł, stratę brutto w wysokości (-)17 054 tys. zł oraz stratę netto w wysokości (-)16 573 tys. zł.

⁶² Energomontaż-Północ Gdynia SA w 2019 r. odnotowała stratę ze sprzedaży w kwocie (-)16 363 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej w kwocie (-)19 397 tys. zł, stratę brutto w wysokości (-)21 834 tys. zł oraz stratę netto w wysokości (-)21 736 tys. zł.

⁶³ Energomontaż-Północ Gdynia SA w 2021 r. odnotowała stratę ze sprzedaży w kwocie (-)48 931 tys. zł, stratę z działalności operacyjnej w kwocie (-)61 495 tys. zł, stratę brutto w wysokości (-)64 077 tys. zł.

⁶⁴ W 2018 r. GPB odnotowała utratę wartości zależnych spółek stoczniowych w kwocie (-)25 858,17 tys. zł, w 2019 r. w kwocie (-)77 236,13 tys. zł, a w 2021 r. w kwocie (-)16 000,00 tys. zł.

⁶⁵ W Sprawozdaniu Zarządu z działalności spółki GPB za okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

⁶⁶ Odnotowano utratę wartości akcji/ udziałów spółek Stocznia Gdańsk SA w kwocie (-) 17 285 tys. zł, Baltic Operator Sp. z o.o. w kwocie 63 681,1 tys. zł oraz wzrost wartości udziałów Stoczni Gdańskiej Sp. z o.o. o kwotę 3 730 tys. zł.

⁶⁷ GPB nie posiadała planu rzeczowo-finansowego na rok 2019 i 2020. Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił, iż nie został przygotowany plan rzeczowo-finansowy dla GPB na rok 2019 i 2020, ponieważ: *Rok 2019 był rokiem w którym odbywały się procesy organizacyjne (...). W roku 2020 powstała strategia (...), czego elementem były prognozy finansowe, natomiast formalnie plan rzeczowo-finansowy nie został przyjęty.*

(-)15 993,6 tys. zł (przy planowanej stracie brutto/ netto wynoszącej -163 tys. zł). Straty netto Spółki w każdym z badanych lat miały być pokrywane zyskami osiąganymi w przyszłych latach. Skumulowana strata GPB wzrosła z kwoty (-)4 939,8 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)125 978,7 tys. zł w 2021 r. Zarząd GPB wskazał⁶⁸: (...) Spółka zamierza kontynuować działalność jako (...) znajdująca się na szczycie struktury podmiotów prowadzących działalność stoczniową i pokrewną (...). Pomimo szeregu obiektywnych trudności wpływających w minionym okresie na działalność szczególnie spółek zależnych (...) Zarząd Grupy (...) dostrzega olbrzymi potencjał rynkowy szczególnie w obszarach związanych z transformacją energetyczną w kierunku morskiej energetyki wiatrowej. (...) przejściowe problemy związane chociażby z faktem utrzymywania się wysokiej inflacji, rosnących kosztów energii, czy ograniczonej dostępności odpowiednio wykwalifikowanych pracowników – nie wyeliminują w dłuższym okresie korzyści i zasadności realizacji przyjętej strategii. (...).

W latach 2019-2021 GPB nie miała problemu z płynnością. Wskaźnik płynności gotówkowej⁶⁹ wynosił 15,65 w 2019 r., 10,03 w 2020 r. i 16,54 w 2021 r. Wskaźnik płynności przyspieszonej⁷⁰ wynosił odpowiednio 15,66; 10,94 i 22,78, a wskaźnik płynności bieżącej⁷¹ przyjmował wartości 15,72; 9,14; 13,52. Otrzymane wyniki oznaczają, iż w GPB występowało zjawisko nadpłynności finansowej. Działalność Spółki w całym badanym okresie była nierentowna, bowiem osiągała ona straty netto. GPB nie posiadała w tym czasie kredytów i pożyczek. Zobowiązania długoterminowe odnotowała jedynie w 2021 r., jednak ich udział w kapitale własnym był marginalny (wskaźnik zadłużenia długoterminowego⁷² wyniósł 0,0002).

W planie na 2022 r. GPB zaplanowała stratę ze sprzedaży w kwocie (-)544 tys. zł, zysk brutto/ netto w kwocie 111 tys. zł.

(akta kontroli, str. 41, 50, str. 124 plik 255, 269-339, 817 plik 3-9, 893, plik 85-87)

W latach 2018-2020 spółki stoczniowe objęte konsolidacją wygenerowały łącznie straty netto na poziomie (-)123 382,8 tys. zł w 2018 r., (-)175 205,1 tys. zł w 2019 r., (-)77 512,9 tys. zł w 2020 r. W 2021 r. na prognozowany skonsolidowany wynik w wysokości (-)41 002 tys. zł, spółki stoczniowe odnotowały stratę netto w kwocie (-)105 861,1 tys. zł. Skumulowana strata spółek wzrosła z kwoty (-)627 633,3 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)1 136 246,2 tys. zł w 2021 r. (łącznie z wynikiem za 2021 r.).

Straty generowane przez spółki stoczniowe miały wpływ na wyniki finansowe osiągane przez GK ARP. Straty ze sprzedaży GK ARP wynoszące w 2018 r. (-)32 569,4 tys. zł wzrosły w kolejnym roku niemal o 100%, tj. do kwoty (-)61 447,1 tys. zł, a w 2020 r. o 265,3% w porównaniu z rokiem poprzednim, tj. do kwoty (-)224 441,7 tys. zł). Jedynie w 2021 r. GK ARP osiągnęła zysk ze sprzedaży, tj. w kwocie 20 761,3 tys. zł. W 2018 r. pozostałe przychody operacyjne przewyższały pozostałe koszty operacyjne, co spowodowało zmniejszenie straty tego roku do kwoty (-)5 064,9 tys. zł na poziomie wyniku operacyjnego. Relacja ww. przychodów i kosztów była odmienna w latach 2019-2020⁷³, przyczyniając się do pogłębienia strat GK ARP

⁶⁸ W sprawozdaniu Zarządu z działalności GPB za 2021 r.

⁶⁹ Wskaźnik cash ratio mierzony jako relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 0,1 do 0,2).

⁷⁰ Wskaźnik quick ratio mierzony jako relacja aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy oraz rozliczenia międzyokresowe czynne do zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 0,7 do 1,2).

⁷¹ Wskaźnik current ratio mierzony jako relacja aktywów obrotowych pomniejszonych o należności z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy do zobowiązań krótkoterminowych pomniejszonych o zobowiązania z tytułu dostaw i usług powyżej 12 miesięcy oraz powiększonych o rezerwy krótkoterminowe i rozliczenia międzyokresowe krótkoterminowe (wskaźnik powinien przyjmować wartości od 1,2 do 2,0).

⁷² Wskaźnik long-term debt mierzony jako udział zobowiązań długoterminowych w kapitale własnym (wskaźnik powinien przyjmować wartości do 0,5 do 1).

⁷³ Grupa odnotowała stratę z działalności operacyjnej w wysokości: (-)121 361,4 tys. zł w 2019 r. oraz (-)654 313,1 tys. zł w 2020 r.

zwłaszcza w 2020 r., gdzie ww. koszty były wyższe od przychodów o 429 871,4 tys. zł. W 2021 r., podobnie jak w 2018 r., pozostałe przychody operacyjne przewyższały koszty i został odnotowany zysk z działalności operacyjnej w wysokości 173 614,1 tys. zł. GK ARP odnotowała stratę z działalności gospodarczej w latach 2018-2019, tj. w wysokości odpowiednio: (-)8 779,8 tys. zł oraz (-)135 084,7 tys. zł. W 2020 r., mimo wysokiej straty z działalności operacyjnej, zrealizowała zysk z działalności gospodarczej, głównie w wyniku osiągnięcia wysokich przychodów finansowych (w kwocie 1 766 629,8 tys. zł). Tendencja ta utrzymała się w 2021 r., w którym GK ARP zrealizowała zysk z działalności gospodarczej w wysokości 177 417,6 tys. zł. GK ARP w 2018 r. osiągnęła zysk brutto w kwocie 20 837,0 tys. zł, a następnie zysk netto w wysokości 14 098,0 tys. zł. W następnym roku zrealizowała stratę brutto i netto (w kwocie odpowiednio (-)101 865,6 tys. zł oraz (-)104 190,0 tys. zł). Zarząd Agencji⁷⁴ wskazał, iż: (...) *Strata ta jest efektem ujęcia w konsolidacji spółek z sektora stoczniowego, które obecnie wykazują wyniki ujemne, natomiast są one w trakcie procesu restrukturyzacji, tak by docelowo osiągnąć rentowność. (...) W 2019 r. kontynuowano dalszą implementację koncepcji średniookresowego planu rozwoju państwa - „Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” (dalej Plan) (...). (...) SOR podkreśla znaczenie reindustrializacji, jako jednego z pięciu obszarów, który ma budować przewagi konkurencyjne polskiej gospodarki. Istotnym elementem reindustrializacji polskiej gospodarki jest odbudowa polskiego przemysłu stoczniowego z uwzględnieniem segmentu offshore, którą w 2020 r. ARP S.A. będzie kontynuować. Spółka dostrzega olbrzymi potencjał dla polskiego przemysłu związany z rozwojem morskiej energetyki wiatrowej. (...). Dlatego ARP S.A. wspiera działania polskiego rządu mające na celu zapewnienie jak najwyższego udziału produkcji lokalnej w tej nowej gałęzi przemysłu. Ponadto, Spółka wspiera również prace nad ustawą o promowaniu wytwarzania energii w morskich farmach wiatrowych. (...) Kluczowym obszarem działań podejmowanych przez ARP S.A. będzie również (...) odbudowa polskiego przemysłu stoczniowego oraz offshore w ramach Grupy Przemysłowej Baltic, z dużym naciskiem na morską energetykę wiatrową.*

W kolejnych latach GK ARP na obu poziomach obliczania tego wyniku osiągnęła zyski, tj. w 2020 r. zysk brutto w kwocie 757 505,7 tys. zł oraz zysk netto w kwocie 767 148,0 tys. zł, a w 2021 r. zysk brutto w wysokości 194 307,3 tys. zł oraz zysk netto wynoszący 180 979,3 tys. zł.

W skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych GK ARP wskazywano na naruszenie struktury kapitałów, o którym mowa w art. 233 § 1 lub art. 397 ksh, w spółkach stoczniowych: EPG, GSGT / SGa, SG (w sprawozdaniu za 2019 r. oraz 2020 r.); EPG, SGa (za 2021 r.).

(akta kontroli str. str. 124 plik 255, 269-339, 817 plik 3-9, 893-894, plik 105-110, 984-1123)

W okresie objętym kontrolą główną formą wsparcia Agencji dla GPB oraz innych spółek stoczniowych było wniesienie wkładów pieniężnych oraz niepieniężnych w celu podwyższenia kapitału zakładowego⁷⁵. Łączna wartość objętych z tego tytułu udziałów wyniosła ogółem 242 900,3 tys. zł, w tym w:

- GPB – 69 313,5 tys. zł (20 000 tys. zł w 2019 r., 28 443 tys. zł w 2020 r., 8 870,5 tys. zł w 2021 r. i 12 000 tys. zł w 2022 r.)⁷⁶
- EPG – 51 000 tys. zł dla EPG (4 000 tys. zł w 2021 r. i 47 000 tys. zł w 2022 r.)⁷⁷

⁷⁴ W sprawozdaniu Zarządu z działalności GK ARP za 2019 r.

⁷⁵ Wsparcie polegało również na udzieleniu BO i EPG dwóch pożyczek o łącznej wysokości 19 430 tys. zł oraz czterech poręczeń wekslowych, których wartość według stanu na 31 grudnia 2021 r. wynosiła ogółem 47 426,8 tys. zł.

⁷⁶ Ustanowione nowe udziały zostały w całości objęte przez ARP SA.

⁷⁷ Wyemitowane zostały akcje imienne zwykle objęte częściowo przez ARP SA i GPB sp. z o.o.

- BO – 70 000,1 zł (50 000 tys. zł w 2019 r., 11 100 tys. zł w 2020 r. i 9 000 tys. zł w 2022 r.⁷⁸)
- SGa – 52 486,8 tys. zł w 2021 r.⁷⁹

Badanie przeprowadzone na podstawie próby umów inwestycyjnych dotyczących wskazanego powyżej wsparcia wykazało, że ARP SA zagwarantowała sobie prawo do kontroli m. in. poprzez zobowiązanie dokapitalizowanych podmiotów do sporządzania kwartalnych sprawozdań z wykorzystania środków finansowych, a także dostarczania kwartalnie sporządzanych bilansów oraz rachunków zysków i strat.

(akta kontroli str. 973-977, plik 1-111)

2.2. Na potrzeby realizacji zadań w zakresie branży stoczniowej oraz łańcucha dostaw dla MEW w Agencji sporządzono, bądź zlecono wykonanie licznych opracowań, w tym dotyczących: potencjału produkcyjnego GK ARP SA oraz możliwych synergii z partnerem w wybranych elementach pełnego łańcucha dostaw w projektach offshore w Polsce; analizy potencjału GPB w MEW; optymalizacji rozwoju krajowego łańcucha dostaw MEW w Polsce; wspólnej strategii przemysłu stoczniowego w Polsce; potencjalnych portów instalacyjnych. Pełnomocnik Zarządu wyjaśnił, iż przedstawiciele Agencji, w tym GPB, uczestniczyli także w pracach i konsultacjach dotyczących dokumentów strategicznych i regulacyjnych na poziomie agend rządowych w obszarze MEW, w szczególności w: procesie legislacyjnym⁸⁰ ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych; przygotowaniu „Polityki energetycznej Polski do 2040 r. (PEP 2040)” oraz „Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK)”. ARP SA zawarła także:

- 15 września 2021 r. - *Porozumienie sektorowe na rzecz rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce* z przedstawicielami administracji rządowej, inwestorami oraz innymi podmiotami uczestniczącymi w łańcuchu dostaw dla MEW; jako cel niniejszego dokumentu określono podjęcie i realizację przez strony działań zmierzających do rozwoju MEW w oparciu o maksymalizację udziału local content⁸¹ w łańcuchu dostaw w procesie budowy morskich farm wiatrowych;
- 19 maja 2022 r. - porozumienie w przedmiocie potencjalnej współpracy przy budowie i operowaniu statkami serwisowymi dla morskich elektrowni wiatrowych ze spółkami realizującymi zadania w zakresie MEW.

(str. 735-736, 739-741, 746-747, plik 26-63)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Na potrzeby realizacji zadań w zakresie branży stoczniowej oraz łańcucha dostaw dla MEW w Agencji sporządzono, bądź zlecono wykonanie licznych opracowań. Przedstawiciele Agencji, w tym GPB, uczestniczyli także w pracach i konsultacjach dotyczących dokumentów strategicznych i regulacyjnych na poziomie agend rządowych w obszarze morskiej energetyki wiatrowej.

ARP SA inicjowała w GPB oraz jej spółkach zależnych działania zdefiniowane w projekcie „Baltic”. Na zlecenie Agencji opracowano strategię dla Grupy,

⁷⁸ Ustanowione nowe udziały zostały w całości objęte przez GPB.

⁷⁹ Połączenie Stoczni Gdańsk SA jako spółki przejmowanej ze spółką Stocznia Gdańska Sp. z o.o. jako spółką przejmującą na podstawie i w trybie art. 492 § 1 pkt 1 ksh przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej na spółkę przejmującą.

⁸⁰ Uwagi do projektu ustawy złożono pismem z 14 lutego 2020 r.

⁸¹ Według porozumienia przez pojęcie „local content” rozumiano udział przedsiębiorców z siedzibą w Polsce lub przedsiębiorców zagranicznych posiadających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oddział lub przedstawicielstwo i prowadzących działalność produkcyjną lub usługową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tworzących łańcuch dostaw w realizacji zamówień na potrzeby budowy i eksploatacji morskich farm wiatrowych w polskiej wyłącznej strefie ekonomicznej.

wyznaczając cele i horyzont czasowy ich realizacji. NIK zauważyła jednak, iż sytuacja finansowa GPB oraz spółek tworzących holding Grupy jest trudna. Skumulowana strata GPB wzrosła bowiem z kwoty (-)4 939,8 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)141 972,3 tys. zł w 2021 r.⁸², a wszystkich spółek stoczniowych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym GK ARP SA z kwoty (-)627 633,3 tys. zł w 2018 r. do kwoty (-)1 136 246,2 tys. zł w 2021 r.⁸³. Powyższe może nie sprzyjać realizacji oczekiwanych efektów projektu „Baltic”. Stąd też niezbędne jest dalsze, konsekwentne prowadzenie aktywnego nadzoru ARP SA wobec GPB.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, nie przedstawia uwag i wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, [data]

Kontroler

Bogusław Wójcik
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor
Marcin Stefaniak

.....
podpis

.....
podpis

⁸² Łącznie z wynikiem za 2021 rok.

⁸³ Łącznie z wynikiem za 2021 rok.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

Na podstawie art. 35c ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623) w tekście wystąpienia pokontrolnego nr LSZ.410.023.01.2022 z 23 grudnia 2022 r., sporządzonego w związku z kontrolą nr P/22/081 „Nadzór właścicielski państwa nad spółkami stocznioowymi”, dokonano 16 stycznia 2023 r. sprostowania oczywistych omyłek pisarskich, poprzez zastąpienie:

- użytego na str. 3 w czwartym wierszu od góry sformułowania: „ARP SA”, sformułowaniem: „GPB”;
- użytego na str. 3 w szesnastym wierszu od dołu sformułowania: „Walne Zgromadzenie Wspólników”, sformulowaniem: „Zgromadzenie Wspólników”;
- użytego na str. w dziewiątym wierszu od góry sformułowania: „ARP SA”, sformulowaniem: „GPB”;
- użytego na str. 7 w dwudziestym wierszu od dołu sformułowania: „okrsie”, sformulowaniem: „okresie”;
- użytego na str. 7 w dziewiętnastym wierszu od dołu sformułowania: „Walne Zgromadzenie Spółki”, sformulowaniem „Zgromadzenie Wspólników”;
- użytego na str. 10 w jedenastym wierszu od góry sformułowania: „Walne Zgromadzenie Wspólników”, sformulowaniem „Zgromadzenie Wspólników”.